

Δια Βίου Μάθηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Το Όραμα και ο Κίνδυνος

Μια κριτική ανάλυση των πολιτικών για την κοινωνική ένταξη και
την απασχολησιμότητα

Το Όραμα: Μια Ολιστική Προσέγγιση στη Μάθηση για Όλους

Τυπική, Μη Τυπική, Άτυπη

Αναγνώριση όλων των μορφών μάθησης, εντός και εκτός του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος.

Από τη νηπιακή ηλικία έως την ενήλικη ζωή

Η μάθηση ως μια συνεχής διαδικασία που διαρκεί σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου.

Ποιότητα και Αποτελεσματικότητα

Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για την επίτευξη ουσιαστικών αποτελεσμάτων.

Ισονομία και Κοινωνική Συνοχή

Προαγωγή της ισονομίας, της κοινωνικής συνοχής και της ενεργού πολιτειότητας μέσω της μάθησης.

Η Στρατηγική: Η Εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Πρώτη Περίοδος (1989–1994): Η Φάση της Συζήτησης

Αναγνώριση του προβλήματος του κοινωνικού αποκλεισμού, αλλά έλλειψη συγκεκριμένων δράσεων και στρατηγικής από τα κράτη μέλη. Η συζήτηση παραμένει σε θεωρητικό επίπεδο.

Δεύτερη Περίοδος (μετά το 1994): Η Φάση της Δράσης

Υποχρέωση των κρατών μελών για σχεδιασμό και ανάληψη δράσεων.

- Συνεργασία για κοινωνική προστασία και ένταξη.
- Ευρωπαϊκό έτος κατά της φτώχειας (2010).
- Ενσωμάτωση στους 5 στόχους της στρατηγικής 'Ευρώπη 2020'.
- Δημιουργία της Ευρωπαϊκής πλατφόρμας ενάντια στη φτώχεια.

Η Καρδιά της Στρατηγικής: Η Απασχολησιμότητα ως Λύση

**Η οικονομική διάσταση είναι κεντρική στην πολιτική της ΕΕ,
με έμφαση στην ένταξη στην αγορά εργασίας.**

“ «Η μεγαλύτερη ασφάλεια απέναντι στον κοινωνικό αποκλεισμό είναι η εργασία.» (CEU, 2000)

“ «Η σωστή, αξιοπρεπής εργασία αποτελεί την καλύτερη στρατηγική για την κοινωνική ένταξη.»

“ «[Η παροχή δεξιοτήτων είναι το] καλύτερο μέσο για την πρόληψη της ανεργίας και άρα τη μείωση των κινδύνων φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.» (CEU, 2016)

Μετατρέποντας τη Στρατηγική σε Μετρήσιμους Στόχους: Το Πλαίσιο ΕΤ 2020

Προσχολική Εκπαίδευση

Τουλάχιστον **95%** συμμετοχή.

Βασικές Δεξιότητες (15-ετών)

Λιγότερο από **15%** με χαμηλές επιδόσεις.

Πρόωρη Εγκατάλειψη Σχολείου (18-24 ετών)

Κάτω από **10%**.

Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (30-34 ετών)

Τουλάχιστον **40%** ολοκλήρωση.

Συμμετοχή Ενηλίκων στη Μάθηση

Τουλάχιστον **15%**.

Απασχολησιμότητα Αποφοίτων (20-34 ετών)

Τουλάχιστον **82%**.

Κινητικότητα

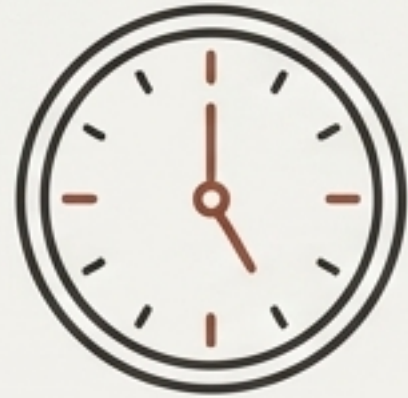
Τουλάχιστον **20%** των αποφοίτων στο εξωτερικό.

Η Πραγματικότητα: Οι Ομάδες που Μένουν στο Περιθώριο

Η Λευκή Βίβλος (1995) αναγνώριζε ήδη τις προκλήσεις για συγκεκριμένες κατηγορίες του πληθυσμού.

Νέα άτομα χωρίς
προσόντα

Μεγαλύτερης ηλικίας
εργαζόμενοι

Μακροχρόνια
άνεργοι

Γυναίκες που
επανεντάσσονται
στην αγορά εργασίας

Μειονότητες και
Ρομά

Άτομα τρίτης ηλικίας
(ιδιαίτερα γυναίκες)

Μονογονεϊκές
οικογένειες

Παιδιά

Άτομα με
αναπηρίες

Άστεγοι

Η Παγίδα της Απασχολησιμότητας: Όταν η Λύση Γίνεται Μέρος του Προβλήματος

Η εστίαση στην εργασία ως αυτοσκοπό κρύβει τις ανισότητες και μπορεί να διαιωνίσει τον αποκλεισμό.

Αποδοχή Επισφαλούς Εργασίας

Πρωθεί την αποδοχή οποιασδήποτε επισφαλούς και χαμηλόμισθης εργασίας, ειδικά για τους νέους.

Διαιώνιση Ανισοτήτων

Δημιουργεί άδικες συνθήκες εργασίας που αναπαράγουν την ανισότητα, οδηγώντας νοικοκυριά σε συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού παρά την ύπαρξη εργασίας.

Επιπτώσεις στην Εκπαίδευση Ενηλίκων

Τα επιδόματα και τα vouchers κατευθύνονται συχνά στους εργοδότες αντί για τους εργαζόμενους, οδηγώντας τους περιθωριοποιημένους εκπαιδευόμενους σε προγράμματα χαμηλής ποιότητας χωρίς πιστοποίηση.

«Προσοχή στη μεταβίβαση ευθυνών
στο άτομο και στην ομάδα παρά στις
δομικές αιτίες του κοινωνικού
αποκλεισμού.»

Συστημικές Αδυναμίες και Έλλειψη Συνοχής

Το Πρόβλημα

Αποσπασματικότητα

Οι πολιτικές διά βίου μάθησης από μόνες τους δεν επαρκούν για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Ατομικό Επίπεδο

Η επίδρασή τους είναι κυρίως σε ατομικό επίπεδο, χωρίς να αντιμετωπίζουν συλλογικά προβλήματα κοινωνικής ένταξης.

Η Αναγκαία Συντονισμένη Δράση

Έλλειψη Συντονισμού

Υπάρχει επιτακτική ανάγκη συντονισμού με άλλες κρίσιμες κοινωνικές πολιτικές:

Οι εκπαιδευτικές πολιτικές πρέπει να συνδέονται με ευρύτερες πολιτικές για την οικονομία και το εμπόριο.

Ο Δρόμος Μπροστά: Σχεδιάζοντας Προγράμματα με Πραγματικό Αντίκτυπο

Οι τέσσερις παράγοντες επιτυχίας για αποτελεσματικές παρεμβάσεις.

1

Διασύνδεση με την Αγορά Εργασίας: Ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας, επαγγελματικός προσανατολισμός και ευαισθητοποίηση των εργοδοτών.

2

Διερεύνηση Αναγκών: Εξατομικευμένη προσέγγιση που διερευνά τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε ομάδας εκπαιδευομένων.

3

Εκπαίδευση των Εκπαιδευτών: Κατάλληλη προετοιμασία των εκπαιδευτών για να χειρίζονται τα προβλήματα που προκύπτουν στη διαδικασία της μάθησης.

4

Ψυχο-κοινωνική Στήριξη: Παροχή υποστήριξης στους εκπαιδευόμενους και τις οικογένειές τους για την επιτυχή ολοκλήρωση των προγραμμάτων.

Τρεις Αρχές για μια Δικαιότερη Πολιτική

Αρχή 1: Ενδυνάμωση και Συμμετοχή

Συνηγορία και ενεργός συμμετοχή των ίδιων των ευάλωτων ομάδων στη λήψη αποφάσεων και στη διαμόρφωση των πολιτικών που τις αφορούν.

Αρχή 2: Θετική Προσέγγιση

Υιοθέτηση θετικού λόγου που εστιάζει στις ικανότητες, τις δεξιότητες και τις δυνατότητες των ανθρώπων, αντί για τα ελλείμματά τους.

Αρχή 3: Δομική Αλλαγή

Μετατόπιση της εστίασης από την ατομική ευθύνη στην αντιμετώπιση των δομικών αιτιών του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η πρόκληση για την Ευρώπη δεν είναι απλώς να κάνει τους πολίτες "απασχολήσιμους".

Είναι να οικοδομήσει μια κοινωνία όπου η διά βίου μάθηση γίνεται πραγματικό εργαλείο κοινωνικής δικαιοσύνης, ενδυνάμωσης και αληθινής ένταξης για όλους.